

למצוא את אלוקים במנהרות

Category: ויקהל

החטופים ששבים מהמנהרות, ויחד איתם עם ישראל כולו בארץ ובתפוצות, חווים התעוררות רוחנית שמשפיעה גם על הרבה לא יהודים. בסיפור המגילה אנו עדים לתהליך זהה, שבו חזרתם של היהודים לשורשים גרם לגויים רבים לרצות להצטרף אל העם היהודי.

"נולדתי יהודי ואמות יהודי!"

החטופים ששותררו מעזה בחודשים האחרונים סיפרו שהם גילו את הקב"ה בעזה, דווקא שם בחושך של המנהרות הם גילו את אור האמת, את הכוח של האמונה והביטחון בקב"ה.

אחד מהם סיפר שבמנהרות הוא התחיל לומר בכל יום בבוקר ובערב 'שמע ישראל', השני סיפר שהוא זכר את הברכה 'המוציא לחם מן הארץ', ובכל פעם שהוא קיבל פיתה לאכול, וזה קרה כל יום, הוא אמר את ברכת 'המוציא'. הוא ידע שבשביל דברי אוכל אחרים ישנם ברכות אחרות, אבל אותם הוא לא זכר.

באחת ההזדמנויות שהרשו לו לראות חדשות מישראל הוא ראה איזושהי תכנית על מסעדה, ואחד מהסועדים אמר את ברכת "בורא מיני מזונות". מאז כל פעם שהוא אכל משהו שלא היה לחם הוא אמר "בורא מיני מזונות".

ירדן ביבס סיפר שהשובים שלו הציעו לו שאם הוא יתאסלם הם יתייחסו אליו יותר יפה. הוא ענה להם: "נולדתי יהודי ואני אמות כיהודי". אחרי התשובה הזאת הוא לא קיבל אוכל במשך יומיים.

כמעט לכל אחד ואחת מאלו שחזרו מהשבי יש סיפור על התקרבות ליהדות. אבל זה לא רק הם. לא מזמן נוצרה מהומה תקשורתית בקשר לבית ספר תיכון יוקרתי ברמת גן. מנהל בית הספר אסר על תלמיד להניח תפילין בעמדת תפילין שעמדה בבית הספר. המנהל לקח את התפילין והודיע שמעתה ואילך לא יוכלו להניח תפילין בתוך שטח בית הספר.

התלמיד הלך למשרד המנהל והתווכח איתו על כך, ואחד מחבריו הקליט את כל השיחה בווידיאו, ואז הוא פרסם את הסרטון במדיה החברתית, והסרטון הפך לווראלי ברשת. שומעים איך שהתלמיד אומר למנהל: "כאן בארץ ישראל אסור לי להניח תפילין בבית הספר?!".

ליותר מכך התלמידים לא היו זקוקים. למחרת התארגנה הפגנה גדולה בשערי בית הספר וחלק גדול מהתלמידים הניחו תפילין ולו רק כתגובה למנהל שמנסה למנוע את זה. הסיפור התפרסם בכל כלי התקשורת ופוליטיקאים הביעו את דעתם בנושא. כתוצאה מכך נקבעה פגישה בין אותו נער וחבריו עם מנהל בית הספר. הנער התנצל בפני המנהל, והמנהל חזר ואישר את עמדת התפילין בתוך בית הספר. התלמיד הפך לסלבריטאי והודיע שהוא פתח בקמפיין להעמיד מאה עמדות תפילין במאה תיכונים בארץ.

בישראל ובאמריקה שבים למקורות

מאהדה שמתקבלים הסיפורים של החטופים ומהתמיכה באלו שנלחמים להכניס קצת יהדות בבתי הספר הממלכתיים בישראל אפשר לראות שיש בארץ תהליך חזק מאוד של שיבה אל המקורות. לפי מומחים וסוציולוגים שעוסקים בנושא מדובר על מאות אלפים של יהודים שחל בהם שינוי תודעתי ותרבותי. הם מקיימים יותר ויותר מצות ועושים את זה מתוך צורך עמוק להתקשר לקב"ה.

אחת האינדיקציות לכך זו העובדה שמסעדות בתל אביב עוברות להיות 'כשר'. הם מכשירים את המטבחים ומעתה ואילך הם מספקים רק מזון כשר. כשהם נשאלו על ידי עיתונאים מדוע, הם ענו שזוהי החלטה פיננסית. הם רואים שמי שמכשיר את המסעדה מספר הקליינטים אצלו מוכפל!

מה שמעניין הוא שהתהליך הזה לא מתרחש רק בישראל, אלא גם בארצות הברית. פורסם לאחרונה סקר של מכון פיו בנושאי דת שחשף כי מאז שנות ה-90 ישנה ירידה עקבית של האנשים בארצות הברית שאומרים כי הם מאמינים באלקים, או משתייכים לקבוצה דתית. השנה לראשונה זוהתה שינוי מגמה ובמקום ירידה, נרשם עלייה במספר האנשים שמצהירים כי הם מאמינים בקדוש ברוך הוא.

כ-86% מאזרחי ארצות הברית מאמינים שלאדם יש נשמה, בנוסף לגוף הביולוגי. כ-83% מאמינים באלוקים או בכוח רוחני, ו-79% מאמינים שיש משהו רוחני מאחורי הטבע של העולם. כשנשאלו האם הרמה הרוחנית שלהם השתנתה במשך ימי חייהם, 43% ענו שהם נהיו יותר רוחניים, ורק 11% טענו שהם נהיו פחות רוחניים.

אחד הסוציולוגים שהיה מעורב בסקר אמר כי כמעט ואין נושאים שבהם 86% מהאמריקאים מסכימים עליהם, ולכן גילוי שאחוז כל כך גבוה מאמין בנשמה או בקב"ה, זה נחשב לרעידת אדמה. אותם סוציולוגים מנסים למצוא הסבר לשינוי שחל בענייני אמונה בקרב אזרחי ארה"ב. ישנם כאלו שטוענים שהשינוי התחיל בזמן הקורונה, וזה היה משבר שדחף הרבה אנשים לכיוון הדת.

אבל אולי יש כאן משהו יותר עמוק.

סיפור המגילה הפחות מוכר

זה עתה חגגנו את חג הפורים. את החלק הראשון של המגילה כולם מכירים. הציבור מקשיב ונהנה לקרוא את הסיפור. אבל כשזה מגיע לחלק

השני, מתחיל רעש באולם והרבה מאבדים את הסבלנות, כך שהחלק השני של המגילה סובל מיחסי ציבור גרועים. אפילו בשיעורים שבהם לומדים את המגילה, מתרכזים בעיקר בפרקים הראשונים ועד שמגיעים לפרקים אחרונים כבר מגיע חג הפורים, ולאחריו עוברים ללמוד את הגדה של פסח.

את הסיפור שתלו את המן על העץ כולם מכירים, אבל מה שקרה אחר כך פחות ידוע. המן שכנע את המלך להוציא חוק שבו נאמר שביום י"ג באדר כל אדם ברחבי האימפריה הפרסית יוכל לקום ולרצות, היו לא תהיה, את השכן היהודי שלו ולקחת את הבית והעסק כשלל. בהמשך אסתר הלכה למלך וסיפרה לו שגם היא יהודייה והמן רוצה להרוג את העם שלה, והוא בהתקף של רוגז הורה לתלות את המן. מזל טוב!

מהמן אכן התפטרנו, אבל לא מהגזירה. הגזירה על היהודים עדיין הייתה שרירה וקיימת. והבעיה הגדולה יותר היא שהחוק בממלכת פרס היה שמלך לא יכול לחזור בו מאיזו שהיא גזירה שהוא הוציא. "אין להשיב", אי אפשר להחזיר את הגלגל אחורה. אז מה עושים עכשיו?

המלך הציע לאסתר ולמרדכי שהם יוציאו חוק חדש בשם המלך לטובת היהודים וזה מה שהם אכן עשו. הם כתבו שביום י"ג באדר [?] אותו היום שבו הגזירה שכל אחד יכול לעשות ליהודים כרצונו [?] המלך נותן רשות ליהודים "להקהל ולעמוד על נפשם להשמיד להרוג ולאבד את כל [?] הצרים אותם [?] ושללם לבוז". וזה "גלוי לכל העמים ולהיות היהודים עתידים ליום הזה להנקם מאויביהם" (ט, יא-יג).

דהיינו שבאותו היום, י"ג באדר, תהיה ליהודים את הרשות לקום ולהגן על עצמם, ויותר מזה, לנקום בכל האויבים שלהם. היהודים מאוד שמחו לשמוע מזה, ובכל מקום שהחוק החדש הגיע "שמחה וששון ליהודים משתה ויום טוב".

זה נשמע נפלא, אבל בוא נחשוב לרגע מה קרה פה. ישנם שני חוקים שתלויים ועומדים זה מול זה. החוק הראשון אומר שהאנטישמים יכולים להרוג יהודים, והחוק השני מתיר ליהודים באותו יום להשיב מלחמה

באויביהם. נו, תגידו לי אתם, במלחמה הזאת, מי הולך לנצח, האנטישמים או היהודים? הרי על עם ישראל נאמר "אתם המעט מכל העמים", ואם כן מספר האנטישמים הרי גדול פי כמה בכמות.

בנוסף לכך, מי יותר בריא ולמי יש יותר כוח? היהודים כל הזמן עסוקים בללכת לרופאים. לזה כואב הגב, והשני עומד לפני ניתוח, ולכל יהודי יש תור לרופא אחד או יותר, ואילו אותם שונאי ישראל בגשמיות הם יותר בריאים וחזקים וכו'. ובאמת במשך כל האחד עשר חודשים היהודים לא ידעו איך זה בדיוק יסתדר.

התשובה שהטילה פחד על הגויים

הרבי מביא בשם אדמו"ר הזקן, שבמשך כמעט כל אותה שנה של הגזירה ניתנה ליהודים האפשרות להציל את עצמם אם הם היו מקבלים עליהם את הדת השלטת בפרס באותם ימים, ובכל זאת כל היהודים ללא יוצא מן הכלל עמדו במסירות נפש ולא המירו את דתם.

מה באמת גרם להתעוררות הרוחנית הזאת? הגזירה של המן גרמה להתעוררות יהודית עצומה. העם היהודי לא רק שלא ויתר על היהדות שלו אלא אדרבא, כולם התקרבו יותר ויותר ליהדות, ובמשך כל האחד עשר חודשים מפסח ועד פורים של השנה שלאחרי זה הם עמדו בתנועה של מסירות נפש והיו מוכנים למות, העיקר שלא לוותר על האמונה בה'.

ובדיוק כמו שירדן ביבס אמר: "אני נולדתי יהודי ואמות כיהודי". את אותה התעוררות שעם ישראל בכל רחבי תבל חווה היום, חוונו אז.

כתוצאה מכך, התפתח תהליך מאוד לא רגיל (שרוב אלו שבאים לשמוע את המגילה לא מודעים לכך). המגילה מספרת שבאותה שנה "ורבים מעמי הארץ מתייהדים", הרבה מאזרחי פרס "מתגיירים" ומחליטים להצטרף לעם היהודי. מדובר על עריכת ברית, טבילה במקווה והעיקר קיום מצוות, וכל זה בזמן שהגורל היהודי תלוי על בלימה. אף אחד לא יודע מי ינצח באותו י"ג באדר, ואף על פי כן אלפי אנשים בחרו לקשור את הגורל שלהם עם

העם היהודי.

מדוע הם עשו את זה? אומרת המגילה "כי נפל פחד היהודים עליהם". בפשטות הפירוש הוא שהיות שהיהודים היו חביבי השלטון, הגויים השכנים פחדו מהכוח שלהם, אבל זה עדיין לא מסביר מדוע הם היו צריכים להתגייר, בשביל זה היה מספיק שהם היו הופכים לחסידי אומות העולם. למה להתגייר?

מסביר הרבי, שמובא בספרים שהפירוש הפנימי של המילים "נפל פחד היהודים עליהם" זה שהפחד שיש ליהודים מהקב"ה נפל עליהם, דהיינו, היראת ה' שהיתה ליהודים בזה שהם עמדו במסירות נפש במשך שנה שלמה ולא הסכימו לעבור לדת השלטת בפרס על אף שיכלו להציל את חייהם, המסירות נפש הזו השפיעה על אותם לא יהודים עד כדי כך שגם הם רצו להיות חלק מאותו עם שיש לו כזה קשר עמוק עם הקב"ה, ושמוכן בשמחה להקריב את חייו עבור הקשר הזה. היראת שמים של עם ישראל היא שהשפיעה על ה'מתיהדים' (תו"מ חלק כ"ב עמ' 137).

זה בעצם מה שקורה בימינו. ההתעוררות שהחלה בשבעה באוקטובר היא לא רק אצל החטופים ולא רק אצל היהודים הדרים בארץ הקודש, אלא זוהי התעוררות אדירה שמורגשת אצל כל יהודי באשר הוא, והיא זו שמשפיעה גם על אומות העולם וגורמת להם לחזור ולהאמין בקב"ה. היא זו שגורמת להם להתפלל לה', כי כשאנחנו נהיים יותר קשורים לקב"ה, זה משפיע על כל העולם כולו.